



DOI: 10.58423/2786-6742/2026-12-285-300

УДК 336.22

Gabriella LOSZKORIH

PhD, docens

Számvitel és Auditálás Tanszék vezető-helyettes,
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem,
Beregszász, Ukrajna

ORCID ID: [0000-0002-5402-7220](https://orcid.org/0000-0002-5402-7220)

Scopus Author ID: [58538087000](https://scopus.org/authorid/58538087000)

e-mail: loskorih.gabriella@kmf.org.ua

(Corresponding author)

Gábor PATAKI

PhD hallgató, adjunktus

Debreceni Egyetem, Debrecen, Magyarország
Gazdálkodás- és Szervezéstudományok Doktori Iskola
Számvitel és Auditálás Tanszék adjunktusa,
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem,
Beregszász, Ukrajna

ORCID ID: [0000-0001-6761-7732](https://orcid.org/0000-0001-6761-7732)

Oxána PÉRCSI

Számvitel és Auditálás Tanszék adjunktusa,
II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Egyetem,
Beregszász, Ukrajna

ORCID ID: [0000-0003-4514-721X](https://orcid.org/0000-0003-4514-721X)

KÖLTSÉGVETÉSI AKTOROK PÉNZÜGYI DÖNTÉSHOZATALÁT ÉS FENNTARTHATÓSÁGÁT MEGHATÁROZÓ ADÓELEMZÉS A BEREGSZÁSZI KISTÉRSÉG ADÓBEVÉTELEINEK STATISZTIKÁI ALAPJÁN

Анотація. Актуальність дослідження зумовлена зростанням фіскальних ризиків і невизначеності у функціонуванні місцевих бюджетів в умовах воєнного стану, що потребує переосмислення підходів до формування власної доходної бази та управління податковими надходженнями. У статті розглянуто проблематику фінансової сталості та резильєнтності органів місцевого самоврядування в умовах геополітичної нестабільності й воєнної економіки з фокусом на бюджетному управлінні Берегівської територіальної громади у 2021–2025 рр. Метою дослідження є поглиблений аналіз структури та динаміки доходів територіальної громади, а також ролі фіскальної децентралізації у воєнному середовищі. Методологічну основу становить кількісне порівняльно-статистичне опрацювання даних бюджетної звітності, доповнене систематизацією й узагальненням релевантних наукових джерел. Отримані результати засвідчують номінальне зростання доходів у досліджуваному періоді,



This is an Open Access article distributed under the terms of the [Creative Commons CC BY-NC 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/)

зумовлене насамперед інфляційними чинниками та адаптацією місцевої економіки до умов воєнного стану. Виявлено виразну тенденцію вимушеного, проте суттєвого посилення фінансової автономії: частка податкових надходжень у загальних доходах зростає з 45,41% (2021 р.) до 61,31% (2024 р.), тоді як питома вага державних трансфертів істотно скоротилася. У межах податкової структури поряд із домінуванням податку на доходи фізичних осіб простежується підвищення ролі місцевих податків, зокрема єдиного податку та податку на нерухоме майно, що відображає зміщення у бік диверсифікації доходної бази. Аналіз структури платників податків підтверджує динамічне зростання внесків фізичних осіб—підприємців, що вказує на адаптивність мікро- та малого підприємництва в кризовий період. Практичне значення результатів визначається можливістю їх використання у процесі бюджетного планування та розроблення заходів щодо зміцнення власної доходної бази громади, підвищення ефективності адміністрування місцевих податків і вдосконалення комунікації з платниками. Обґрунтовано, що підвищення частки власних доходів має супроводжуватися розвитком інструментів прозорості (відкриті дані, зрозуміла бюджетна звітність, візуалізації) та механізмів участі громадян у визначенні бюджетних пріоритетів, що посилює фінансову дисципліну та стійкість до зовнішніх факторів. Зроблено висновок, що ключовими передумовами довгострокової сталості є розширення власної доходної бази, цифровізація податкового адміністрування, а також посилення фінансової прозорості й комунікації з населенням (зокрема через інструменти партисипативного бюджетування). Доведено, що антикризова податкова політика є не лише фінансово-технічним питанням, а й похідною від рівня суспільної довіри та демократичної підзвітності.

Ключові слова: податкові надходження, Берегівська територіальна громада, місцеві податки, бюджет, комунікативний менеджмент, прийняття фінансових рішень, статистичний аналіз.

JEL Classification: H71, H72, H30, R51

Absztrakt. A kutatás aktualitását a fiskális kockázatok növekedése, valamint a helyi költségvetések hadiállapot alatti működését övező bizonytalanság fokozódása alapozza meg, ami szükségessé teszi a saját bevételi bázis kialakítására és az adóbevételek kezelésére vonatkozó megközelítések újragondolását. Jelen tanulmány a helyi önkormányzatok pénzügyi fenntarthatóságának és rezilienciájának kérdéskörét vizsgálja a geopolitikai instabilitás és a háborús gazdaság körülményei között, fókuszálva az ukrajnai Beregszászi kistérség költségvetési gazdálkodására a 2021–2025 közötti időszakban. A kutatás célja a kistérségi bevételek szerkezetének, dinamikájának és a fiskális decentralizáció háborús környezetben betöltött szerepének mélyreható elemzése. A módszertan a költségvetési beszámolók adatainak kvantitatív, összehasonlító statisztikai vizsgálatán alapul, kiegészítve a szakirodalmi források szisztematikus feldolgozásával. Az eredmények rámutatnak, hogy a vizsgált időszakban a Beregszászi kistérség bevételei nominálisan növekedtek, amelyet jelentős mértékben az inflációs hatások és a helyi gazdaság hadiállapothoz való adaptációja vezetett. Kiemelkedő tendencia a pénzügyi autonómia kényszerű, de markáns erősödése: az adóbevételek aránya az összes bevétel belülről 45,41%-ról (2021) 61,31%-ra (2024) emelkedett, miközben az állami transzferek súlya drasztikusan csökkent. Az adószervezetben belül a személyi jövedelemadó (SZJA) dominanciája mellett megfigyelhető a helyi adók – különösen az egységes adó és az ingatlanadó – szerepének felértékelődése, ami a diverzifikáció irányába mutató elmozdulás. Az adóügyi szerkezet elemzése a természetes személyek (egyéni vállalkozók) befizetéseinek dinamikus növekedését igazolja, ami a mikro- és kisvállalkozói szektor alkalmazkodóképességére utal a válságidőszakban. Az eredmények gyakorlati jelentőségét azok költségvetési tervezésben való alkalmazhatósága, továbbá a kistérség saját bevételi bázisának megerősítését célzó intézkedések kidolgozásában történő felhasználhatósága határozza meg, különös tekintettel a helyi adók adminisztrációja hatékonyságának növelésére és az adóügyi kommunikáció fejlesztésére. Indokolásra került, hogy a saját bevételek arányának emelése szükségszerűen együtt jár a transzparenciát erősítő



eszközök (nyílt adatok, közérthető költségvetési beszámolás, vizualizációk) fejlesztésével, valamint a polgárok költségvetési prioritások kijelölésében való részvételét biztosító mechanizmusok kiterjesztésével, ami hozzájárul a fiskális fegyelem erősítéséhez és a külső tényezőkkel szembeni reziliencia növeléséhez. A tanulmány következtetései szerint a hosszú távú fenntarthatóság kulcsa a saját bevételi bázis szélesítése, az adóadminisztráció digitalizációja, valamint a fiskális transzparencia és a lakossági kommunikáció (participatív költségvetés) erősítése. A kutatás igazolja, hogy a válságálló adópolitika nem csupán pénzügyi technikai kérdés, hanem a közbizalom és a demokratikus elszámoltathatóság függvénye is.

Kulcsszavak: adóbevétel, Beregszászi kistérség, helyi adók, költségvetés, kommunikációs menedzsment, pénzügyi döntéshozatal, statisztikai elemzés.

Abstract. The relevance of this study is driven by the growth of fiscal risks and uncertainty in the functioning of local budgets under martial law, which necessitates a rethinking of approaches to building an own-source revenue base and managing tax revenues. The article addresses the financial sustainability and resilience of local self-government bodies under geopolitical instability and a wartime economy, with a focus on the budget management of the Berehove Territorial Community in 2021–2025. The purpose of the research is to provide an in-depth analysis of the structure and dynamics of the community's revenues, as well as the role of fiscal decentralization in a wartime environment. The methodological framework is based on quantitative comparative statistical processing of budget reporting data, complemented by the systematization and synthesis of relevant scholarly sources. The findings indicate nominal revenue growth over the study period, driven primarily by inflationary factors and the adaptation of the local economy to martial law conditions. A distinct trend of compelled yet substantial strengthening of financial autonomy is identified: the share of tax revenues in total revenues increased from 45.41% (2021) to 61.31% (2024), while the proportion of state transfers declined markedly. Within the tax structure, alongside the dominance of the personal income tax, the role of local taxes—particularly the single tax and the real estate tax—has increased, reflecting a shift toward diversification of the revenue base. An analysis of the taxpayer structure confirms a dynamic rise in contributions from individual entrepreneurs, indicating the adaptability of micro and small businesses during the crisis period. The practical significance of the results lies in their applicability to budget planning and to the design of measures aimed at strengthening the community's own-source revenue base, improving the effectiveness of local tax administration, and enhancing communication with taxpayers. It is substantiated that increasing the share of own revenues should be accompanied by the development of transparency instruments (open data, comprehensible budget reporting, visualizations) and mechanisms for citizen participation in setting budget priorities, which strengthens fiscal discipline and resilience to external shocks. The study concludes that the key prerequisites for long-term sustainability include expanding the own-source revenue base, digitalizing tax administration, and reinforcing fiscal transparency and public communication (including through participatory budgeting tools). It is demonstrated that anti-crisis tax policy is not only a financial and technical matter but also a function of societal trust and democratic accountability.

Keywords: tax revenues; Berehove Territorial Community; local taxes; budget; communication management; financial decision-making; statistical analysis.

A probléma általános megfogalmazása. A helyi önkormányzatok pénzügyi stabilitása és döntéshozatali autonómiája a modern államháztartástan egyik legkritikusabb és legdinamikusabban változó területe. A 21. század harmadik évtizede, amelyet a nemzetközi szakirodalom gyakran "polikrízis" időszakaként emleget – kezdve a COVID-19 világjárvány okozta gazdasági sokktól, az energiaválságon át a geopolitikai konfliktusok eskalációjáig –, alapjaiban rázta meg a szubnacionális

kormányzati szintek finanszírozási rendszereit. Különösen igaz ez a kelet-közép-európai régióra, és specifikusan Ukrajnára, ahol a 2022-ben kiszélesedett háborús konfliktus nem csupán mély gazdasági recessziót, hanem a társadalmi, demográfiai és intézményi struktúrák teljes átalakulását is magával hozta.

A gazdasági bizonytalanság, az infláció, az állami szabályozás változásai és külső finanszírozás bizonytalansága miatt az önkormányzati bevételek tervezhetősége gyengül, így a fenntartható költségvetési gazdálkodás folyamatos nyomás alatt áll. 2023-ban például a Beregszászi kistérség bevételeinek rendkívüli növekedése nagyrészt az inflációs hatásoknak és a helyi gazdaság háborús helyzethez való alkalmazkodásának volt betudható, ami jól mutatja a külső sokkhatások drasztikus következményeit. Ilyen körülmények között felértékelődik a helyi adóbevételek szerepe: a saját bevételekre támaszkodó önkormányzatok rugalmasabban tudnak alkalmazkodni a váratlan változásokhoz, és mérsékelni tudják a külső forrásoktól való függést. Az utóbbi években a Beregszászi kistérségben [8] is megfigyelhető, hogy az összes bevételen belül az adóbevételek aránya 2021 és 2024 között mintegy 45,4%-ról 61,3%-ra nőtt, miközben az állami támogatások (hivatalos transzferek) súlya jelentősen csökkent. Ez a trend a pénzügyi önállóság erősödésére utal, és rámutat arra, hogy a helyi adóalap bővítése és stabilizálása kulcsfontosságú a kistérségi költségvetések fenntarthatósága szempontjából az egyre instabilabb gazdasági feltételek közepette.

A legfrissebb kutatások és publikációk elemzése. Az önkormányzati adópolitika fenntarthatóságának kérdése és az ezzel kapcsolatos nyilvános kommunikáció az utóbbi években a hazai (ukrajnai) és nemzetközi szakirodalom fókuszába került. Számos friss tanulmány rámutat, hogy a helyi adóstruktúra tudatos diverzifikációja növeli a települések pénzügyi ellenállóképességét, mivel csökkenti a túlzott kitettséget egy-egy bevételi forrással szemben. Emellett a szakirodalom kiemeli a transzparencia fontosságát: az adóbevételek felhasználásának átláthatóvá tétele és az adópolitikai döntések nyilvános kommunikációja erősíti a lakossági bizalmat, ami hosszú távon magasabb adófizetési fegyelmet és stabilabb bevételeket eredményezhet. Továbbá, a helyi költségvetési döntéshozatalban világszerte egyre nagyobb hangsúlyt kap a társadalmi részvétel erősítése. Az állampolgárok bevonása az adópolitikai konzultációkba és a büdzsétervezésbe (például részvételi költségvetés formájában) növeli az intézkedések legitimitását és hozzájárul az önkormányzat és a közösség közötti bizalom építéséhez.

Az ukrajnai decentralizációs reformok jelentősen érintették az önkormányzatok pénzügyi fenntarthatóságát. 2015 óta fokozatosan bővült a helyi önkormányzatok pénzügyi önállósága, ami növelte a helyi költségvetések rugalmasságát és bevételeit. Válsághelyzetekben azonban – mint a COVID-19 vagy a háború – átmenetileg visszarendeződés figyelhető meg: a makrostabilitás érdekében a központi kormányzat több erőforrást vont magához. A helyi adóbevételek szerepe Ukrajnában is felértékelődött, bár globális sokkhatások idején sérülékenynek bizonyultak.

Zhavoronok A., Popelo O. és Shchur R. friss elemzésükben arra hívják fel a figyelmet, hogy a háborús időszakban a legstabilabb bevételi források a személyi

jövedelemadó és a hadi(adó) jellegű befizetések voltak, míg a jövedéki adó, valamint több helyi adónem bizonyult a legsebezhetőbbnek, ezért ezek reformja indokolt [16]. A szerzők megállapításaival összhangban a helyi adók és illetékek a települési költségvetésekben jelentős, ugyanakkor volatilis bevételi tételt képeznek: a háború következtében az adóalap szűkülése és a vállalkozások működésének visszaesése közvetlen finanszírozási kockázatot generál. Ugyanakkor Zhavoronok A., Popelo O. és Shchur R. értelmezésében a költségvetési decentralizáció hosszabb távon növelheti az alkalmazkodóképességet, amennyiben a települések saját bevételi forrásokkal rendelkeznek és a pénzügyi menedzsment hatékony.

A kockázati dimenziókat Bondaruk T. emeli ki, aki a fiskális, intézményi és szocioökonómiai kockázatok együttesére mutat rá, hangsúlyozva, hogy ezek komplex döntési környezetet teremtenek a helyi vezetés számára [13]. E megközelítés alapján a stabilizációs tartalékok képzése és a jó pénzügyi kormányzás a fenntarthatóság megőrzésének kulcselemei.

A szabályozási alkalmazkodás körében Blinova H. javasolja a települések adóztatási és adminisztratív mozgásterének bővítését, különösen egyes helyi adók önállóbb kezelését, illetve egy elektronikus információs rendszer bevezetését az adózókkal való hatékonyabb interakció érdekében [12]. Összességében a hivatkozott ukrán szakirodalom a pénzügyi fenntarthatóságot elsősorban a stabilabb bevételi struktúra kialakításához (a saját bevételek arányának növeléséhez) és a válsághelyzetekhez rugalmasan illeszkedő fiskális politikához köti.

A vizsgált tanulmány szerzői [2] az ukrainai hadiállapot időszakában statisztikai módszerekkel elemezték az adóbevételek és a költségvetési egyensúly összefüggéseit, rámutatva arra, hogy a bevételi szerkezet átalakulása közvetlenül befolyásolja a helyi költségvetések döntéshozatali mozgásterét és alkalmazkodóképességét. Az eredmények alátámasztják, hogy válságperiódusban kiemelt jelentőséggel bír a stabil és kiszámítható saját bevételi bázis, valamint az adóbevételek és a transzferek közötti egyensúly tudatos menedzselése. Egy további kutatási irány a makrokörnyezeti tényezők – így különösen az infláció, a szabályozási változások és a háborús kockázatok – mikro- és kisvállalkozások alapítására, illetve a helyi adóbevételi potenciálra gyakorolt hatását elemezte Ukrajnában és Kárpátalján [9]. A megállapítások relevánsak a kistérségi adóalap fenntarthatóságának értékelése szempontjából, mivel a helyi adóbevételek jelentős része a vállalkozói aktivitásból és a munkaerőpiaci dinamika alakulásából vezethető le.

Nemzetközi összehasonlításban az önkormányzatok pénzügyi fenntarthatósága több országban tartós kihívást jelent, különösen gazdasági sokkok és bevételi korlátok mellett. Uryszek T. és Kłysik-Uryszek A. a V4 országok helyi önkormányzatainak fiskális helyzetét vizsgálva (2001–2022) arra jutottak, hogy a fiskális fenntarthatóság szintje, valamint a reziliencia és az adósságkezelési kapacitás országonként jelentősen eltér [10]. Eredményeik szerint a fenntarthatóság erősítéséhez fegyelmezett költségvetési politika, célzott beavatkozások és átlátható kormányzási keretrendszer szükséges; utóbbi hangsúlyozza, hogy a pénzügyi stabilitás a governance-minőség

(átláthatóság, elszámoltathatóság) függvénye is, amelynek hiányosságai alááshatják a hosszú távú stabilitást.

Nemzetközi példák igazolják, hogy a központi korlátozások és a szűk adóalap korlátozhatja a helyi pénzügyi fenntarthatóságot.

Bordás P. [4] a Magyarországon 2015-ben bevezetett települési adó (új önkormányzati adó) gyakorlati alkalmazását vizsgálva arra a következtetésre jutott, hogy e bevételi lehetőséggel csupán korlátozott számú település élt: 2020-ra mintegy 100 település ($\approx 3\%$) vetette ki, és 2021-ben a folyamat megtorpant. Ennek hátterében egyrészt a kistelepüléseken gyakran aránytalanul magas adminisztratív költségek, másrészt a központi korlátozások (új helyi adók befagyasztása, az iparüzési adó mérséklése) állnak. A szerző szerint a helyi bevételek erősen koncentráltak, ami területi egyenlőtlenségeket okoz: a nagyvárosokban a helyi adók aránya elérheti a 30–60%-ot, míg a kistelepüléseken sokszor 5% alatt marad. A tapasztalatok alapján a pénzügyi fenntarthatóság kulcsa a bevételi bázis diverzifikáltsága és stabilitása, valamint a felettes kormányzati szint által szabott intézményi korlátok.

Az amerikai gyakorlatban több államban a helyi adóemelésekhez vagy új adók bevezetéséhez választói jóváhagyás (népszavazás) szükséges, ami a lakossági támogatás elnyerése esetén politikailag fenntarthatóbbá teheti az adópolitikát. Martin I. W. és Harper H. [7] helyi népszavazások alapján kimutatták, hogy az egyes adónemek „politikai fenntarthatósága” – vagyis elfogadottsága – nagymértékben függ az adó céljának és terheinek kommunikációjától; különösen a konkrét közszolgáltatási célhoz kötött, pozitív narratíva növeli a jóváhagyás esélyét. Mindez alátámasztja, hogy a pénzügyi fenntarthatóság kommunikációs dimenzióval is rendelkezik: társadalmi legitimáció nélkül tartós helyi adópolitika korlátozottan megvalósítható.

Összességében a legújabb ukrainai és nemzetközi elemzések egyaránt azt mutatják, hogy az önkormányzati adópolitika terén az átláthatóság és a lakossági részvétel fokozása a hosszú távú pénzügyi fenntarthatóság egyik alapfeltétele.

A nyilvánosság felé irányuló kommunikáció – a transzparencia, az elszámoltathatóság és a lakossági bevonás – a korszerű önkormányzati adó- és költségvetési politika integráns elemévé vált, és a kutatások szerint a költségvetési nyilvánosság erősítése javítja a közpénzügyek minőségét és a közbizalmat. Alt J. E. [1] áttekintése alapján a fiskális transzparenciát a nemzetközi szervezetek is kulcstényezőként kezelik a hatékony közpénzgazdálkodásban, mivel támogatja a gazdasági fenntarthatóságot, erősíti a kormányzati elszámoltathatóságot és érdemi közérdekű vitát tesz lehetővé. Kopits M. G. és Craig M. J. [8] – az IMF keretében – már a '90-es évek végén amellett érveltek, hogy az átlátható államháztartás a fenntarthatóság előfeltétele, mert korlátozza a felelőtlen költekezést és erősíti a piaci fegyelmet. Helyi szinten mindez azt jelenti, hogy a közérthetően és nyilvánosan közzétett önkormányzati adó- és költségvetési adatok mérsékelhetik az eladósodási kockázatokat, és hozzájárulhatnak a hosszú távú egyensúly fenntartásához.

Az ukrán szakirodalomban hangsúlyos kutatási irány a helyi költségvetések átláthatósága és a lakosság tájékoztatása. Barida N., Demydenko L., Nakonechna Y., Tretiak D. és Miedviedkova N. [3] a helyi költségvetések transzparenciájának és



nyilvánosságának biztosítását sürgetik, valamint nemzetközi jó gyakorlatok alapján rámutatnak arra, hogy háborús körülmények között a társadalmi megértés és legitimáció szerepe felértékelődik a nehéz költségvetési döntések elfogadtatásában. Ajánlásaik között megjelenik a költségvetési nyilvánossági rangsorok követése és a részvételi költségvetési (participatory budget) eszközök alkalmazása.

Demydenko L., Nakonechna Y. és Miedviedkova N. [5] eredményei szerint a transzparencia-instrumentumok fejlesztése közvetlen teljesítményhatással bír: növeli a költségvetési erőforrások felhasználásának hatékonyságát és javítja a közszolgáltatások minőségét, különösen akkor, ha az önkormányzatok közérthetően teszik közzé bevételeik és kiadásaik adatait, és intézményesítik a lakossági bevonást (pl. részvételi költségvetés).

Huba M. és Lynetsky M. [14] ezzel összhangban azt hangsúlyozzák, hogy a költségvetési nyilvánosság helyi szinten korrupcióellenes funkciót is betölt, mivel a költségvetési adatokhoz való nyílt hozzáférés erősíti a vezetés számonkérhetőségét. Ennek gyakorlati leképeződéseként több ukrán város „nyílt költségvetés” platformokat vezetett be, és a gazdálkodási adatokat (bevételek, kiadások, fejlesztési projektek) közérthető formában publikálja.

Világszerte egyre több város alkalmazza a lakossági részvételen alapuló költségvetést (participatory budgeting, PB) a kommunikáció és a bevonás intézményesített eszközeként, amely demokratikus és fiskális előnyökkel is jár. Zheng F., Lin H., Liu B. és Fei R. kvantitatív vizsgálata Kínában és más országokban azt mutatta, hogy a PB mérsékelten csökkenti az önkormányzatok eladósodását [11]. A szerzők értelmezésében ennek fő csatornája a transzparencia növekedése: a PB javítja a költségvetési átláthatóságot és erősíti a nyilvános kontrollt, ami fegyelmezi a hitelfelvételi döntéseket. Ezzel párhuzamosan a PB a kiadási prioritások közösségi igényekhez igazításán keresztül a közpénzfelhasználás hatékonyságát is javíthatja (pl. nagyobb arányú forrásallokáció oktatásra és egészségügyre).

Végezetül kiemelendő, hogy az adópolitikai kommunikáció minősége közvetlenül befolyásolja a közbizalmat és az együttműködési hajlandóságot. A helyi adókról szóló egyértelmű tájékoztatás, a bevételek felhasználásának transzparens bemutatása és az intézményesített konzultációk mérséklék az adóellenállást, és erősítik az adófizetési morált. Összegzésként az önkormányzati adópolitika pénzügyi fenntarthatósága és nyilvános kommunikációja egymást feltételezi: a fenntartható helyi pénzügyek stabil bevételi alapot, fegyelmezett gazdálkodást és folyamatos, transzparens párbeszédet igényelnek, amely hosszú távon biztosítja az adópolitika társadalmi legitimációját.

A cikk céljának (a kutatás célja és feladatai) megfogalmazása. A cikk célja a Beregszászi kistérség adóbevételeinek szerkezeti és dinamikus elemzése. A vizsgálat a pénzügyi döntéshozatal és fenntarthatóság szempontjaira koncentrál, különös tekintettel a természetes és jogi személyektől származó befizetések alakulására. A kutatás feladatai: (1) a bevételi szerkezet (adó-, nem adójellegű bevételek, transzferek) időbeli változásának bemutatása; (2) az adóbevételek fő kategóriáinak és a helyi adók hozzájárulásának számszerűsítése; (3) az adózói szerkezet (természetes és jogi

személyek) befizetéseinek és súlyának vizsgálata; (4) a feltárt trendek alapján következtetések levonása és szakpolitikai javaslatok megfogalmazása.

A tanulmány fő anyagának bemutatása. A vizsgálat a Beregszászi kistérség költségvetési bevételeinek és adóbevételeinek 2021–2025 közötti idősoraira épül (a 2025. év esetében a rendelkezésre álló, 9 hónapra vonatkozó adatokkal). Az elemzés nominális értékeken (millió UAH) alapul; a reálértékű trendek értékeléséhez deflálás lenne szükséges, amely a jelen kéziratban nem került alkalmazásra.

A dinamikus elemzés során éves változási ütemek, valamint átlagos növekedési ráták kerültek kiszámításra. A szerkezeti elemzés a fő bevételi és adó kategóriák részarányainak (százalékpontban értelmezett) változására épül. A faktorális (hozzájárulás) megközelítésben az összes változás az egyes kategóriák abszolút változásainak összegeként kerül értelmezésre ($\Delta\text{Összes} = \Sigma\Delta\text{kategória}$).

A 2025. évre vonatkozó adatok 9 hónapot fednek le, ezért az éves adatokkal történő közvetlen összehasonlítás óvatos értelmezést igényel. A 2025. évi eredmények a trendek előzetes jelzésére szolgálnak.

A Beregszászi kistérség Ukrajna legnyugatibb területi közössége, amely városi jellegű településcsokor a történelmi Beregszász, mint megyei jogú város központtal és tovább 18 faluval alkot egy egységet.

A Beregszászi kistérség költségvetési bevételei 2021–2024 között 442,4–511,1 millió hrivnya közötti sávban alakultak (1. táblázat). 2021-ben a bevételek teljes volumene 442,35 millió hrivnyát tett ki, míg 2022-ben 442,69 millió hrivnyát, ami gyakorlatilag az előző év szintjének felel meg (megközelítőleg 0,1%-os növekedés).

1. táblázat

A Beregszászi kistérség költségvetési bevételei bevételtípusok szerint

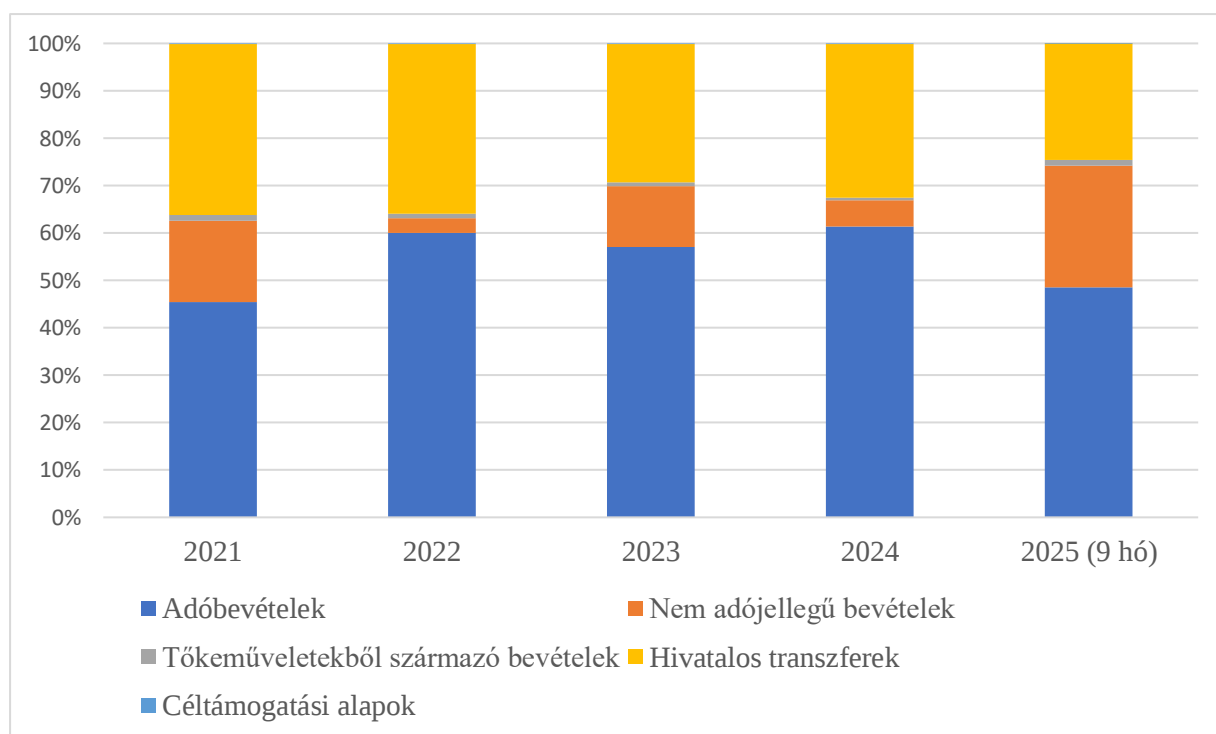
Mutató	2021		2022		2023		2024		2025 (9 hó)	
	millió UAH	%	millió UAH	%	millió UAH	%	millió UAH	%	millió UAH	%
Adóbevételek	200,87	45,41	265,57	59,99	291,38	57,01	299,88	61,31	243,98	48,48
Nem adójellegű bevételek	76,23	17,23	14,02	3,17	65,93	12,90	27,08	5,54	129,50	25,73
Tőkeműveletekből származó bevételek	5,27	1,19	4,08	0,92	4,10	0,80	3,05	0,62	5,97	1,19
Hivatalos transzferek	159,45	36,05	158,63	35,83	149,23	29,20	158,73	32,45	123,50	24,54
Céltámogatási alapok	0,53	0,12	0,40	0,09	0,44	0,09	0,38	0,08	0,32	0,06
Összesen	442,35	100,00	442,69	100,00	511,08	100,00	489,12	100,00	503,27	100,00

Forrás: saját szerkesztés [8] alapján

2023-ban jelentős bevételnövekedés figyelhető meg, a bevételek elérték az 511,08 millió hrivnyát, ami 15,5%-os növekedést jelent 2022-höz viszonyítva. Ez a dinamika egyrészt az adóbevételek nominális bővülésével, másrészt az inflációs hatásokkal, valamint a helyi gazdaság hadiállapothoz való alkalmazkodásával magyarázható.

2024-ben a bevételek mérséklődtek, 489,12 millió hrvnyára csökkentek (–4,3% 2023-hoz képest), ami a 2023. évi csúcspontot követő korrekcióra utal. 2025 első 9 hónapjában a költségvetési bevételek már elérték az 503,27 millió hrvnyát, ami megközelíti a 2023–2024. évek éves értékeit. Tekintettel arra, hogy nem teljes költségvetési évről van szó, a 2025. év teljes adatainak elemzése további bevételnövekedést mutathat ki.

Az adatsor részletesen szemlélteti a különféle forrásokat, kiemelve az adóbevételek meghatározó szerepét és a hivatalos transferek gazdasági súlyát. A táblázat nyomon követi a nem adójellegű bevételek ingadozásait, valamint a tőkeműveletekből és a céltámogatási alapokból származó kisebb összegeket is. Az összesített adatok rávilágítanak a régió pénzügyi stabilitására és a bevételi szerkezetben bekövetkező időszakos változásokra. Ez a statisztikai áttekintés segít megérteni a kistérség gazdálkodási dinamikáját az elmúlt évek tükrében.



1. ábra. A Beregszászi kistérség költségvetési bevételeinek szerkezeti megoszlása (2021–2025, 9 hó)

Forrás: saját szerkesztés [8] alapján

A bevételek szerkezeti elemzése (1. ábra) a helyi költségvetés bevételi oldalán az adóbevételek szerepének fokozatos erősödését igazolja. Az adóbevételek aránya az összes bevételen belül 45,41%-ról (2021) 59,99%-ra (2022), majd 61,31%-ra (2024) emelkedett.

Ezzel párhuzamosan a hivatalos transferek részaránya 36,05%-ról (2021) 29,20%-ra (2023), majd 32,45%-ra (2024) csökkent, ami a költségvetésnek a

költségvetésközi transferektől való fokozatos függetlenedését és a saját adóalap megerősödését jelzi.

A nem adójellegű bevételek aránya jelentős volatilitást mutatott: 17,23%-ról (2021) 3,17%-ra (2022) csökkent, majd 2023-ban 12,90%-ra, 2024-ben pedig 5,54%-ra emelkedett. 2025 első 9 hónapjában a bevételi struktúrában a nem adójellegű bevételek arányának markáns növekedése (25,73%), valamint a hivatalos transferek részarányának csökkenése (24,54%) figyelhető meg, ami alternatív bevételi források aktivizálódására utal.

Az adóbevételek a Beregszászi kistérség költségvetésének meghatározó bevételi forrását képezik (2. táblázat). 2021-ben volumene 200,9 millió hrvnyát, 2022-ben 265,6 milliót, 2023-ban 291,4 milliót, 2024-ben pedig 299,9 millió hrvnyát tett ki.

2. táblázat

A Beregszászi kistérség költségvetésének adóbevételei fő kategóriák szerint

Az adóbevételek kategóriája	2021		2022		2023		2024		2025 (9 hó)	
	millió UAH	%	millió UAH	%	millió UAH	%	millió UAH	%	millió UAH	%
Adóbevételek összesen	200,87	100,00	265,57	100,00	291,38	100,00	299,88	100,00	243,98	100,00
Jövedelmekre, nyereségre és tőkenövekményre kivetett adók	126,54	63,00	196,10	73,84	200,23	68,72	184,87	61,65	140,77	57,70
Bérleti (járadékjellegű) befizetések	0,27	0,14	0,23	0,09	0,34	0,12	0,33	0,11	0,61	0,25
Termékekre és szolgáltatásokra kivetett belső adók	16,95	8,44	13,71	5,16	20,80	7,14	27,56	9,19	28,57	11,71
Helyi adók és illetékek	56,84	28,29	55,25	20,80	69,67	23,91	86,76	28,93	73,77	30,24
Egyéb adók és illetékek	0,27	0,14	0,28	0,11	0,34	0,12	0,35	0,12	0,27	0,11

Forrás: saját szerkesztés [8] alapján

2021-hez viszonyítva az adóbevételek közel 99 millió hrvnyával növekedtek, miközben az átlagos éves növekedési ütem 2021–2024 között megközelítőleg 14–15% volt. A legdinamikusabb növekedés 2022-ben következett be (32,2%), amely az inflációs hatások, a nominális jövedelemnövekedés és az adóalap részleges kifehérítésének együttes eredménye.

A következő években az adóbevételek növekedési üteme mérséklődött: 2023-ban 9,7%, 2024-ben pedig 2,9% volt az előző évhez képest. 2025 első 9 hónapjában az adóbevételek elérték a 244,0 millió hrvnyát, azonban a teljes éves értékeléshez a teljes év adatai szükségesek.

2021-ben a helyi adók és illetékek összege 56,8 millió hrvnyát tett ki, 2022-ben 55,2 milliót (2,8%-os csökkenés), 2023-ban 69,7 milliót (26,1%-os növekedés), 2024-ben pedig 86,8 millió hrvnyát (24,5%-os további bővülés). 2025 első 9 hónapjában ezek a bevételek elérték a 73,8 millió hrvnyát, ami meghaladja a 2023. évi teljes összeget.

A helyi adók szerkezetében hagyományosan az egységes adó dominál, amelynek aránya 52–60% között mozog, ami a költségvetés jelentős függőségét jelzi a kisvállalkozások tevékenységétől.

Az ingatlanadó a helyi adóbevételek 38–45%-át biztosítja, míg az idegenforgalmi adó és a parkolási díj csekély, de stabil részarányt képvisel. A Beregszászi kistérség rekreációs potenciáljára tekintettel e források a bevételek további növelésének tartalékait jelenthetik, feltéve a turisztikai infrastruktúra fejlesztését és az adóadminisztráció hatékonyságának javítását.

A Beregszászi kistérség adófizetőinek szerkezeti elemzése 2023–2025 között (4. táblázat) azt mutatja, hogy az adóbevételek döntő részét továbbra is a jogi személyek biztosítják, ugyanakkor a természetes személyek szerepe fokozatosan erősödik.

4. táblázat

Az adófizetők típusa szerinti megoszlás és a befizetések alakulása a Beregszászi kistérségben (2023-2025)

Az adófizető típusa	2023			2024			2025		
	Létszám, fő	Befizetések, millió UAH	Befizetések, %	Létszám, fő	Befizetések, millió UAH	Befizetések, %	Létszám, fő	Befizetések, millió UAH	Befizetések, %
Természetes személyek	149092	43,57	17,04	177423	65,04	23,08	192483	71,87	22,62
Jogi személyek	10 883	212,16	82,96	11 765	216,82	76,92	11 752	245,86	77,38
Összesen	159975	255,73	100,00	189188	281,86	100,00	204235	317,73	100,00

Forrás: saját szerkesztés [15] alapján

2023-ban a természetes személyek 43,6 millió hrvnyát fizettek be (17,04% a 255,7 millió hrvnyás összegből) 149,1 ezer adófizető részvételével, míg a jogi személyek 212,2 millió hrvnyát (82,96%) 10,9 ezer adófizetővel. 2024-ben a természetes személyek befizetései 65,0 millió hrvnyára nőttek, részarányuk 23,08%-ra, számuk pedig 177,4 ezer főre emelkedett. A jogi személyek 216,8 millió hrvnyát (76,92%) fizettek be 11,8 ezer adófizető részvételével.

2025-ben a rendelkezésre álló adatok szerint a természetes személyek 71,9 millió hrvnyát fizettek be (22,62% a 317,7 millió hrvnyából), miközben számuk 192,5 ezer főre nőtt, a jogi személyek pedig 245,9 millió hrvnyát (77,38%) biztosítottak 11,8 ezer adófizetővel.



Összegzőként megállapítható, hogy bár az adóbevételek szerkezetében továbbra is a jogi személyek dominálnak, a természetes személyek szerepe mind számuk, mind befizetéseik volumene tekintetében fokozatosan erősödik. Ez összhangban áll a kisvállalkozások fejlődésével, az önfoglalkoztatás terjedésével, valamint a kistérség demográfiai és migrációs folyamataival.

Adópolitikai szempontból mindez indokoltá teszi a kis- és középvállalkozások támogatásának erősítését, miközben szükséges biztosítani a jogi személyek megfelelő adófegyelmét is, mivel továbbra is ők jelentik a költségvetés fő fiskális bázisát.

A faktorelemzés alapján 2023–2024-ben az adóbevételek növekedésének döntő része a természetes személyek befizetéseiből származott: e növekedés több mint négyszeresen haladta meg a jogi személyek által generált többletet. Ez a kisvállalkozói aktivitás élénkülését és a lakossági jövedelmek adóalapjának bővülését tükrözi.

Ezzel szemben 2024–2025-ben a helyzet megváltozott: az addicionális bevételek több mint 80%-át már a jogi személyek biztosították, ami a vállalkozások működésének helyreállítását és bővülését, valamint egyes gazdasági szereplők átalakulását a természetes személy vállalkozói szektorból a jogi személyek körébe jelzi. Az adónemek és az adófizetők típusai szerinti faktorális elmozdulások összessége határozza meg a Beregszászi kistérség adópotenciáljának jelenlegi növekedési pályáját.

Következtetések és további kutatások kilátásai. A tanulmány részletesen bemutatta a Beregszászi kistérség adóbevételeinek szerkezetét és dinamikáját a 2021–2025 közötti időszakban, különös tekintettel a természetes és jogi személyektől származó befizetések alakulására. Az eredmények értelmezése pénzügyi fenntarthatósági és döntéshozatali szempontból történt, rávilágítva arra, hogy bár továbbra is a jogi személyek jelentik a bevételek fő bázisát, a magánszemélyek hozzájárulásának szerepe folyamatosan erősödik, ami összhangban áll a kisvállalkozások és az önfoglalkoztatás térnyerésével a térségben. Ez a tendencia adópolitikai szempontból indokoltá teszi a kis- és középvállalkozások további támogatását, miközben szükségessé válik a jogi személyek adófegyelmének fenntartása is, hiszen utóbbiak továbbra is a bevételek fő bázisát jelentik. A statisztikai alapú elemzés ugyanakkor rámutatott a kommunikációs tényezők fontosságára is: az adóbevételek átlátható kezelése és az adópolitikai döntések nyilvános kommunikációja elengedhetetlenek a lakossági bizalom és az adófizetési fegyelem fenntartásához.

A tanulmány eredményei alapján az alábbi szakpolitikai javaslatokkal szeretnék javasolni: (1) adóalap-diverzifikáció – a hangsúlyt az ingatlanadó adminisztrációjának javítására és a helyi vállalkozások támogatására (egységes adó bázisának szélesítése) kell helyezni az SZJA-függőség csökkentése érdekében; (2) digitális adóadminisztráció – az elektronikus információs rendszerek bevezetése a helyi adófizetőkkel való interakcióban növelné a beszedés hatékonyságát; (3) kommunikációs stratégia – a költségvetési adatok proaktív, vizuális és közérthető kommunikációja, valamint a részvételi költségvetés intézményesítése elengedhetetlen a lakossági bizalom fenntartásához a nehéz gazdasági időszakban.

Módszertani szempontból a kvantitatív adatelemzés és a szakpolitikai megközelítés ötvözése megalapozott következtetésekhez vezetett, és a kapott eredmények számos irányban továbbvihetők: egyrészt egy mélyebb szektorelemzés feltárhatja az egyes gazdasági ágazatok hozzájárulásait és sajátosságait; másrészt az elemzés időbeli kiterjesztése lehetővé tenné a hosszabb távú trendek értékelését; harmadrészt pedig a lakossági attitűdök felmérése és bevonása révén jobban megismerhetővé válna a pénzügyi döntések társadalmi vetülete, tovább erősítve az átláthatóság és együttműködés szerepét az önkormányzati adópolitika fenntarthatóságában.

Finanszírozás. A szerzők ehhez a kutatáshoz nem kaptak finanszírozást.

Összeférhetetlenség. A szerzők kijelentik, hogy e publikációval kapcsolatban sem pénzügyi, sem nem pénzügyi összeférhetetlenség nem áll fenn; továbbá nincs kapcsolatuk olyan állami szervekkel, kereskedelmi vagy non-profit szervezetekkel, amelyek érdekeltek lehetnének e nézőpont bemutatásában. Tekintettel arra, hogy a szerzők egy olyan intézményben dolgoznak, amely a folyóirat kiadója, ami potenciális összeférhetetlenséget vagy elfogultság gyanúját vetheti fel, a cikk publikálásáról szóló végső döntést (beleértve a bírálók és a szerkesztők kiválasztását) a szerkesztőbizottság azon tagjai hozták meg, akik nem állnak kapcsolatban ezzel az intézménnyel.

A mesterséges intelligencia használatára vonatkozó nyilatkozat. A szerzők a kézirat elkészítése során nem használtak mesterséges intelligencia-eszközöket.

Felhasznált források listája

1. Alt J. E. Twenty years of transparency research. *Public Sector Economics*. 2019. № 43(1). P.5-13. DOI: <https://doi.org/10.3326/pse.43.1.2>
2. Bacsó R., Pojda-Noszik N., Loszkorih G., Pataki G. Az ukrajnai adóbevételek és költségvetés kapcsolatának statisztikai elemzése a hadiállapot idején. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2024. № 7. 130-142 o. DOI: <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2024-7-130-142>
3. Barida N., Demydenko L., Nakonechna Y., Tretiak D., Miedviedkova N. Ensuring transparency and publicity of local budgets in Ukraine in the face of new challenges. *Amazonia Investiga*. 2024. № 13(73). P. 56–73. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2024.73.01.5>
4. Bordás P. *Miért nem lett népszerű a települési adó? Egy sajátos helyi bevételi forrás sajátos tapasztalatai.* *Közjavak*. 2021. № 7(4). P. 37–43. URL: <https://kozjavak.hu/miert-nem-lett-nepszeru-telepulesi-ado-egy-sajatos-helyi-beveteli-forras-sajatos-tapasztalatai> (letöltés dátuma: 05.01.2026)
5. Demydenko L., Nakonechna Y., Miedviedkova N. Increasing transparency and publicity of Ukrainian local budgets. *Globalization and Business*. 2021. № 6(12). P. 52–56. DOI: <https://doi.org/10.35945/gb.2021.12.006>
6. Kopits M. G., Craig M. J. Transparency in government operations. *IMF Occasional Papers. International Monetary Fund*. 1998/001. URL: <https://ideas.repec.org/p/imf/imfocp/1998-001.html> (letöltés dátuma: 09.01.2026)
7. Martin I. W., Harper H. What Makes a Tax Policy Popular? Predicting Referendum Votes from Policy Text. *Socius: Sociological Research for a Dynamic World*. 2021. Vol. 7. P. 1–17. URL: https://www.researchgate.net/publication/357207833_What_Makes_a_Tax_Policy_Popular_Predicting_Referendum_Votes_from_Policy_Text (letöltés dátuma: 04.01.2026)
8. Openbudget. Бюджет Берегівської міської територіальної громади. URL: <https://openbudget.gov.ua/local-budget/0751700000/local-incomes> (letöltés dátuma: 09.01.2026)



9. Pataki G., Loszkorih G., Huszár A. Makrokörnyezeti faktorok statisztikai elemzése mikro- és kisvállalkozások alapítása és adóbevételi hatásának vonatkozásában Ukrajnában és Kárpátalján. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2025. № 8. 484-499 o. DOI: <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2025-10-484-499>
10. Uryszek T., Kłysik-Uryszek A. Fiscal (un)sustainability in practice: local government finance in Visegrad economies. *Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe*. 2025. Vol. 28, no. 3. P. 7–21. DOI: <https://doi.org/10.18778/1508-2008.28.18>
11. Zheng F., Lin H., Liu B., Fei R. Scrutiny and spending shifts: how participatory budgeting reduces local government debt. *Sustainability*. 2026. № 18(1), 399. DOI: <https://doi.org/10.3390/su18010399>
12. Білінова Г. О. Інформаційне забезпечення адміністрування місцевих податків і зборів: організаційно-правові аспекти. *Правова позиція*. № 2(39). С. 110–116. DOI: <https://doi.org/10.32782/2521-6473.2023-2.22>
13. Бондарук Т. Бюджетна децентралізація та стійкість місцевих фінансів в умовах глобальних шоків. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*. 2025. № 11. С. 246–263. DOI: <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2025-11-246-263>
14. Губа М. І., Линецький М. В. Публічність і прозорість місцевого бюджету як інструмент антикорупційної політики на рівні місцевого самоврядування. *Наукові перспективи*. 2022. № 1 (19). С. 79-91. DOI: [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-1\(19\)-79-91](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-1(19)-79-91)
15. Державна податкова служба України. Податкова карта України. URL: <https://map.tax.gov.ua/community/UA21020030000019624> (letöltés dátuma: 10.01.2026)
16. Жаворонок А., Попело О., Щур Р. Роль податкової політики у забезпеченні фінансової стійкості держави в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2025. № 76. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-97>

References

1. Alt, J. E. (2019). Twenty years of transparency research. *Public Sector Economics*, 43(1), 5-13. <https://doi.org/10.3326/pse.43.1.2>
2. Bacsó, R., Pojda-Noszik, N., Loszkorih, G., & Pataki, G. (2024). Statistical analysis of the relationship of tax revenues and the budget in Ukraine during the state of war. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*, 7, 130-142. <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2024-7-130-142> [in Hungarian].
3. Barida, N., Demydenko, L., Nakonechna, Y., Tretiak, D., & Miedviedkova, N. (2024). Ensuring transparency and publicity of local budgets in Ukraine in the face of new challenges. *Amazonia Investiga*, 13(73), 56–73. <https://doi.org/10.34069/AI/2024.73.01.5>
4. Bordás, P. (2021). Why hasn't the municipal tax become popular? The unique experiences of a unique local revenue source. *Közjavak - Public goods*, 7(4), 37–43. <https://kozjavak.hu/miert-nem-lett-nepszeru-telepulesi-ado-egy-sajatos-helyi-beveteli-forras-sajatos-tapasztalatai> [in Hungarian].
5. Demydenko, L., Nakonechna, Y., & Miedviedkova, N. (2021). Increasing transparency and publicity of Ukrainian local budgets. *Globalization and Business*, 6(12), 52–56. <https://doi.org/10.35945/gb.2021.12.006>
6. Kopits, M. G., & Craig, M. J. (1998). Transparency in government operations. *IMF Occasional Papers. International Monetary Fund*. <https://ideas.repec.org/p/imf/imfocp/1998-001.html>
7. Martin, I. W., & Harper, H. (2021). What Makes a Tax Policy Popular? Predicting Referendum Votes from Policy Text. *Socius: Sociological Research for a Dynamic World*, 7, 1–17.



- https://www.researchgate.net/publication/357207833_What_Makes_a_Tax_Policy_Popular_Predicting_Referendum_Votes_from_Policy_Text
8. Openbudget. (2026). Budget of the Berehove city territorial community. <https://openbudget.gov.ua/local-budget/0751700000/local-incomes> [in Ukrainian].
 9. Pataki, G., Loszkih, G., & Huszár, A. (2025). Statistical analysis of macroeconomic factors affecting the establishment of micro and small enterprises and their impact on tax revenues in Ukraine and Transcarpathia. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*, 8, 484-499. <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2025-10-484-499> [in Hungarian].
 10. Uryszek, T., & Kłysik-Uryszek, A. (2025). Fiscal (un)sustainability in practice: local government finance in Visegrad economies. *Comparative Economic Research. Central and Eastern Europe*, 28(3), 7–21. <https://doi.org/10.18778/1508-2008.28.18>
 11. Zheng, F., Lin, H., Liu, B., & Fei, R. (2026). Scrutiny and spending shifts: how participatory budgeting reduces local government debt. *Sustainability*, 18(1), 399. <https://doi.org/10.3390/su18010399>
 12. Blinova, H. O. (2023). Information support for the administration of local taxes and fees: organizational and legal aspects. *Legal position*, 2(39), 110–116. <https://doi.org/10.32782/2521-6473.2023-2.22> [in Ukrainian].
 13. Bondaruk, T. (2025). Budgetary decentralization and the sustainability of local finances in the face of global shocks. *Acta Academiae Beregsasiensis. Economics*, 11, 246–263. <https://doi.org/10.58423/2786-6742/2025-11-246-263> [in Ukrainian].
 14. Huba, M., Lynetsky M. (2022). Publicity and transparency of the local budget as an instrument of anti-corruption policy at the level of local self-government. *Scientific perspectives*, 1(19), 79-91. [https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-1\(19\)-79-91](https://doi.org/10.52058/2708-7530-2022-1(19)-79-91) [in Ukrainian].
 15. State Tax Service of Ukraine. (2026). Tax Map of Ukraine. <https://map.tax.gov.ua/community/UA21020030000019624> [in Ukrainian].
 16. Zhavoronok, A., Popelo, O., & Shchur, R. (2025). The role of tax policy in ensuring the financial stability of the state under martial law. *Economy and Society*, (76). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-76-97> [in Ukrainian].

Отримано:	29.01.2026	Beérkezett:	2026.29.01	Received:	29.01.2026
Прийнято до друку:	14.02.2026	Elfogadva:	2026.02.14	Accepted:	14.02.2026
Опубліковано:	31.03.2026	Megjelent:	2026.03.31	Published:	31.03.2026